

Posudek

Gáfríková, Natálie: Slovenská národnostní menšina v České republice: pohled menšinové elity. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze 2010, 65 s.

Natálie Gáfríková si zvolila za téma své bakalářské práce otázku názorů příslušníků slovenských kulturních elit na současnou existenci a perspektivy budoucího vývoje slovenské menšiny v ČR. Z této perspektivy pak sledovala postoje a angažmá vybraných osmi osobností slovenského menšinového života v Praze. Přestože N. Gáfríková svou prací vstoupila do problematiky, která je v české odborné literatuře i publicistice široce rozpracovaná, vyhnula se ustáleným pohledům a opakujícím se klišé. Zvolila vlastní cestu pohledu na problematiku Slováků v ČR. V tomto přístupu spočívá prvý a neopominutelný odborný vklad předložené bakalářské práce.

Natálie Gáfríková formulovala svou práci ve třech obsahově různých, vzájemně však provázaných oddílech: teoretickém, referujícím a analytickém. Ve výborně a samostatně zpracované *teoretické části* práce se zamyslela nad obsahem pojmu elita a nad významem menšinových elit v životě etnických menšin. Její výklad, obohacený o vlastní názory a hodnotící stanoviska, je druhým přínosem práce a dokladem myslivosti i interpretační schopnosti autorky. Druhou část práce N. Gáfríková koncipovala jako *uvedení do existence a postavení* slovenské menšiny v českých zemích a v ČR. Ve stručné zkratce seznámila s procesem jejího konstituování v průběhu 20. století s její současnou demografickou strukturou a s právním postavením Slováků v ČR s ohledem na státní občanství. V tomto uvedení se přidržela záměru podat zhuštěný obraz o slovenské menšině bez ambicí hlubšího výkladu pro vlastní cíl její práce nadbytečného.

Podstata práce spočívá v *analytické části* vybudované na empirickém výzkumu autorky. V této části práce Natálie Gáfríková rozebírá názory a hodnotící stanoviska vybraných představitelů slovenské menšinové elity ke čtyřem otázkám: a) k otázce existence slovenské menšiny v ČR, její sociální a kulturní charakteristiky a její identity (i s ohledem na jazyk a kulturu), b) k otázce společenského a kulturního směřování slovenské menšiny v současnosti i v budoucnosti (i s ohledem na spolkovou činnost, media, české školství, rodinu a podporu SR), c) k otázce vztahů s českou společností (s ohledem na společenskou a kulturní autonomii slovenské menšiny) a d) k otázce sebereflexe respondentů v roli reprezentantů slovenského menšinového života. V analytické části práce se autorce podařilo vzájemnou komparací stanovisek osmi respondentů formulovat shodná i rozporná stanoviska. V řadě případů tak učinila i s ohledem na společenský, profesní a kulturní profil jednotlivých sledovaných osobností, s nimiž provedla rozhovory. Závěry, k nimž došla, přinášejí v syntetizujících pohledech řadu nových poznatků.

Předností výkladu N. Gáfríkové je důsledně dodržovaná emická perspektiva, systematickosti vyúsťující do formulování základních názorových schémat a konsekvence v zařazování shrnujících závěrů u každé podkapitoly. K přednostem patří i skutečnost, že si N. Gáfríková zajistila souhlas respondentů získané údaje neanonymizovat. Otevřela tak pro sebe i další badatele možnost nejen následného ověřování a komparace zaznamenaných názorů, nýbrž i sledování jejich vývoje.

Aktuální význam vlastní badatelské činnosti autorky spočívá také ve skutečnosti, že předmětem analýzy jsou stanoviska osobností, které mohou své názory reálně prosazovat, a také prosazují. K tomu mají dostatek vůle, možností i nástrojů. V této souvislosti pak by neměl zapadnout závěr autorky zohledňující ostatní etnické menšiny v ČR a její upozornění na situace a případy, kdy poznatky, které zaznamenala, přesahují hranice slovenské menšiny.

Práce Natálie Gáfrikové přináší nové poznatky. Je příkladem bakalářské práce, v níž dobře formulované vstupní zadání, dobře provedený sběr empirických dat a jejich analýza vyúsťuje do relevantních a společensky využitelných závěrů. Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 3. 3. 2011

Mirjam Moravcová